

Móra la Nova

El pont ferroviari giratori, Bé Cultural d'Interès Nacional

REDACCIÓ
MÓRA LA NOVA

La declaració forma part del projecte de protecció d'exemplars singulars de la història del transport viari de Catalunya

El Govern de la Generalitat ha aprovat la declaració del pont ferroviari giratori de Móra la Nova com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). És un element «de notable valor» de l'arqueologia industrial, perquè evoca i mos-

trar els antics procediments de treball de l'operació ferroviària i les antigues locomotores de vapor, i perquè fa «evidents els grans canvis» de les darreres dècades. La declaració BCIN d'aquest element ferroviari forma part d'un projecte de protecció d'exemplars singulars i emblemàtics de la història del transport viari de Catalunya. El de Móra la Nova és d'un dels sis ponts giratoris que es conserven a Catalunya i és l'únic «funcional» al país. Data de 1922 i va prestar serveis fins als anys seixanta a Puente Genil.

El pont giratori a l'estació de tren de Móra la Nova amb una vella locomotora. FOTO: JOAN REVILLAS

El pont giratori és un element de l'època de la tracció de vapor en el ferrocarril. Tenia la doble finalitat de girar 180 graus les locomotores de vapor, quan arribaven al final del seu trajecte, i de distribuir les locomotores a les cotxeres. Se'ls coneixia com a «rotondes» i eren pròpies dels antics dipòsits. Encara que existien altres sistemes per invertir el sen-

tit de les locomotores de vapor, els ponts giratoris permetien un gran estalvi d'espai, a més de ser el sistema «més comú i senzill d'operar».

El pont giratori de Móra la Nova el va construir la Compañía de los Ferrocarriles Andaluces, i va estar en funcionament a Puente Genil (Còrdova) des de 1922 als anys 60. Als anys 80, Renfe el va

traslladar a un dipòsit de Granada. L'any 2008, la Fundació per a la Preservació del Patrimoni Ferroviari i Industrial el va adquirir i el va traslladar a Móra la Nova. El van restaurar i el van col·locar en el fossat que ocupava el pont que havia existit fins al 1983, quan va ser desballestat, una estructura que data de 1918.

El pont giratori de Móra la Nova es va inaugurar el 2010 i continua operatiu a les instal·lacions del centre d'interpretació del ferrocarril del municipi. S'ubica en un fossat circular perimetral amb mur de carreus de pedra calcària de la zona. La forma del fossat és cònica per permetre la sortida de les aigües pluvials i al centre té una base circular amb un pivot, on s'articula el pont metàl·lic giratori. Un altre mur anterior, recrescut uns centímetres amb formigó i coronat per un carril, equilibra el pont amb un suport addicional i li permet fer el gir.

El pont consta d'una estructura metàl·lica amb dues grans bigues horitzontals paral·leles, d'uns 2 metres de cantell, unides per uns travessers d'acer.